

A. Figuurlijke spreekwijzen en poëzie in de Bijbel

Johannes 2:19-21. *19* Jezus antwoordde hun: ‘Breek deze tempel maar af, en ik zal hem in drie dagen weer opbouwen.’ *20* ‘Zesenvertig jaar heeft de bouw van deze tempel geduurd,’ zeiden de Joden, ‘en u wilt hem in drie dagen weer opbouwen?’ *21* Maar hij sprak over de tempel van zijn lichaam.

Johannes 3:3-5. *3* Jezus zei: ‘Waarachtig, ik verzeker u: alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien.’ *4* ‘Hoe kan iemand geboren worden als hij al oud is?’ vroeg Nikodemus. ‘Hij kan toch niet voor de tweede keer de moederschoot ingaan en weer geboren worden?’ *5* Jezus antwoordde: ‘Waarachtig, ik verzeker u: niemand kan het koninkrijk van God binnengaan, tenzij hij geboren wordt uit water en geest.’

Johannes 4:10-14. *10* Jezus zei tegen haar: ‘Als u wist wat God wil geven, en wie het is die u om water vraagt, zou u hem erom vragen en dan zou hij u levend water geven.’ *11* ‘Maar heer,’ zei de vrouw, ‘u hebt geen emmer, en de put is diep – waar wilt u dan levend water vandaan halen?’ *12* U kunt toch niet meer dan Jakob, onze voorvader? Hij heeft ons die put gegeven en er zelf nog uit gedronken, en ook zijn zonen en zijn vee.’ *13* ‘Iedereen die dit water drinkt zal weer dorst krijgen,’ zei Jezus, *14* ‘maar wie het water drinkt dat ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft.’

Johannes 4:31-34. *31* Intussen zeiden de leerlingen tegen Jezus: ‘Rabbi, u moet iets eten.’ *32* Maar hij zei: ‘Ik heb voedsel dat jullie niet kennen.’ *33* ‘Zou iemand hem iets te eten gebracht hebben?’ zeiden ze tegen elkaar. *34* Maar Jezus zei: ‘Mijn voedsel is: de wil doen van hem die mij gezonden heeft en zijn werk voltooien.’

Johannes 6:51-52. *51* Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald; wanneer iemand dit brood eet zal hij eeuwig leven. En het brood dat ik zal geven voor het leven van de wereld, is mijn lichaam.’

52 Nu begonnen de Joden heftig met elkaar te discussiëren: ‘Hoe kan die man ons zijn lichaam te eten geven!’

Johannes 7:33-36. *33* Jezus zei: ‘Ik zal nog een korte tijd bij u zijn, dan ga ik naar hem die mij gezonden heeft. *34* U zult me zoeken maar me niet vinden; u zult niet kunnen komen waar ik ben.’ *35* Toen zeiden de Joden tegen elkaar: ‘Waar gaat hij dan naartoe, dat wij hem niet kunnen vinden? Hij zal toch niet naar de Griekse diaspora gaan om de Grieken onderricht te geven?’ *36* Wat bedoelde hij dan toen hij zei: “U zult me zoeken maar me niet vinden; u zult niet kunnen komen waar ik ben?”

Johannes 8:51-53. *51* Waarachtig, ik verzeker u: als iemand mijn woord bewaart zal hij de dood nooit zien.’ *52* Toen zeiden de Joden: ‘Nu weten we zeker dat u bezeten bent! Abraham is gestorven, en de profeten ook, en u zegt: “Wie mijn woord bewaart zal de dood nooit proeven!”’ *53* Bent u soms meer dan onze vader Abraham, die gestorven is? Ook de profeten zijn gestorven. Wie denkt u wel dat u bent?’

Johannes 11:11-14. *11* Nadat hij dat gezegd had zei hij: ‘Onze vriend Lazarus is ingeslapen, ik ga hem wakker maken.’ *12* De leerlingen zeiden: ‘Als hij slaapt, zal hij wel beter worden, Heer.’ *13* Zij dachten dat hij het over slapen had, terwijl Jezus bedoelde dat hij gestorven was. *14* Toen zei hij hun ronduit: ‘Lazarus is gestorven,

Johannes 11:23-26. *23* Jezus zei: ‘Je broer zal uit de dood opstaan.’ *24* ‘Ja,’ zei Marta, ‘ik weet dat hij bij de opstanding op de laatste dag zal opstaan.’ *25* Maar Jezus zei: ‘Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft, *26* en ieder die leeft en in mij gelooft zal nooit sterven. Gelooft je dat?’

Johannes 14:4-5. *4* Jullie kennen de weg naar waar ik heen ga.’ *5* Toen zei Tomas: ‘Wij weten niet eens waar u naartoe gaat, Heer, hoe zouden we dan de weg daarheen kunnen weten?’

Johannes 2:21. *21* Maar hij sprak over de tempel van zijn lichaam.

Jesaja 53:6. *6* Wij dwaalden rond als schapen, ieder zocht zijn eigen weg; maar de wandaden van ons allen liet de HEER op hem neerkomen.

Psalms 23:1. Een psalm van David.

De HEER is mijn herder, het ontbreekt mij aan niets.

Johannes 10:11-14. *11* Ik ben de goede herder. Een goede herder geeft zijn leven voor de schapen. *12* Een huurling, iemand die geen herder is, en die niet de eigenaar van de schapen is, laat de schapen in de steek en slaat op de vlucht zodra hij een wolf ziet aankomen. De wolf valt de kudde aan en jaagt de schapen uiteen; *13* de man is een huurling en de schapen kunnen hem niets schelen. *14* Ik ben de goede herder. Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen mij,

Johannes 3:3. *3* Jezus zei: ‘Waarachtig, ik verzeker u: alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien.’

Romeinen 12:1. *1* Broeders en zusters, met een beroep op Gods barmhartigheid vraag ik u om uzelf als een levend, heilig en God welgevaltig offer in zijn dienst te stellen, want dat is de ware eredienst voor u.

Jakobus 1:25. *25* Wie zich daarentegen spiegelt in de volmaakte wet die vrijheid brengt, en dat blijft doen, niet als iemand die hoort en vergeet, maar als iemand die ernaar handelt – hem valt geluk ten deel, juist om wat hij doet.

Openbaring 1:18. *18* Ik ben degene die leeft; ik was dood, maar ik leef, nu en tot in eeuwigheid. Ik heb de sleutels van de dood en van het dodenrijk.

Hebreeën 5:12. *12* Werkelijk, u had toch inmiddels allemaal leraar moeten zijn! In plaats daarvan hebt u er zelf een nodig om u opnieuw de grondslagen van het woord van God bij te brengen; het is met u zover gekomen dat u weer aangewezen bent op melk in plaats van op vast voedsel.

2 Petrus 3:15b-16. *15b* Dat heeft ook onze geliefde broeder Paulus u geschreven met de wijsheid die hem is geschonken. *16* Hij schrijft dit overigens in alle brieven waarin hij dit onderwerp ter sprake brengt. Daarin staat een en ander dat moeilijk te begrijpen is en dat door onwetende en onstandvastige mensen, tot hun eigen ondergang, wordt verdraaid; dat doen ze trouwens ook met de overige geschriften.

Jesaja 55:12b. *12b* Bergen en heuvels zullen je juichend begroeten, en alle bomen zullen in de handen klappen.

1 Koningen 18:27. *27* Toen het middaguur aanbrak, begon Elia hen te honen: ‘Roep zo hard u kunt! Hij is toch een god? Hij heeft zeker iets anders te doen. Ik denk dat hij zich even moest afzonderen. Is hij soms op reis gegaan? Misschien slaapt hij, en moet u hem wakken!’

Leviticus 26:36. *36* En wie van jullie nog in leven zijn, zal ik in het land van hun vijanden zo schrikachtig maken dat ze al op de vlucht slaan wanneer ze een blaadje horen ritselen. Ze zullen vluchten alsof ze door het zwaard worden achtervolgd, en neervallen hoewel niemand hen opjaagt.

Handelingen 7:60, NBG. *60* En op de knieën vallende, riep hij met luider stem: Here, reken hun deze zonde niet toe! En met deze woorden ontsliep hij. En Saulus stemde in met zijn terechtstelling.

Psalms 96:3. *3* Maak aan alle volken zijn majesteit bekend, aan alle naties zijn wonderdaden.

Psalms 9:11, NBG. *11* Daarom vertrouwen op U wie uw naam kennen, want Gij hebt nooit verlaten wie U zoeken, o HERE.

Spreuken 15:1, NBG. *1* Een zacht antwoord keert de grimmigheid af, maar een krenkend woord wekt de toorn op.

Psalms 34:5. *5* Ik zocht de HEER en hij gaf antwoord, hij heeft mij van alle angst bevrijd.

Job 6:26. *26* Nemen jullie me mijn woorden kwalijk? Is mijn vertwijfeld spreken voor jullie niets dan wind?

Job 16:12-14. *12* Ik leefde onbedreigd, maar hij heeft me gebroken.

Hij grijpt me bij de nek, hij smijt me neer.

Hij dwingt me op te staan – zijn doelwit.

13 Zijn pijlen richten zich op mij van alle kanten, hij doorboort mijn nieren, zonder enig medelijden, hij giet mijn gal uit op de grond.

14 Bres na bres slaat hij in mij, hij neemt een stormloop als een krijgsman.

Psalm 10:15 NBG. *15* Verbreek de arm van de goddeloze en boze, straf zijn goddeloosheid, totdat Gij ze niet meer vindt.

Psalm 55:10. *10* Splijt hun tong, Heer, verwar hun spraak, want in de stad zie ik geweld en strijd,

Psalm 58:7. *7* God, sla hun de tanden uit de mond, verbrijzel de kaken van die leeuwen, HEER

Psalm 59:6, 12-14. *6* HEER, God van de hemelse machten, God van Israël, ontwaak en straf alle volken, heb geen genade met verraad en onrecht.

12 Dood hen nog niet – mijn volk mag niet vergeten –, laat hen ronddolen en sla hen dan neer, met uw kracht, Heer, ons schild.

13 Zonde is de taal uit hun mond, het woord van hun lippen. Laat hen stikken in hun trots, in hun vloeken en leugens.

14 Sla toe in uw toorn, sla vernietigend toe.

Tot aan de einden der aarde zullen zij weten dat God over Jakob heerst.

Psalm 69:23-29. *23* Laat hun tafel hun valstrik worden en een valkuil voor hun vrienden. *24* Laat het licht uit hun ogen verdwijnen, beroof hun lendenen van alle kracht.

25 Stort over hen uw toorn uit, laat hen aan uw woede niet ontkomen. *26* Maak hun woonplaats tot een woestenij, verdrijf uit hun tenten de laatste bewoner.

27 Want zij vervolgen wie u hebt geslagen, en wegen het leed van wie door u is verwond.

28 Voeg dit alles toe aan hun schuld, sluit hen uit van uw genade,

29 schrap hun namen uit het boek van het leven, laat ze niet geschreven staan bij de rechtvaardigen.

Psalm 109:6-13. *6* 'Wijs een gewetenloos man aan die hem aanklaagt bij de rechter.

7 Dat hij schuldig wordt bevonden en dat zijn gebed God niet bereikt.

8 Dat zijn dagen geteld zijn, een ander zijn ambt overneemt,

9 dat hij zijn kinderen vaderloos, zijn vrouw als weduwe achterlaat.

10 Dat zijn kinderen bedelend rondzwerfen, naar eten zoeken in het puin van hun huizen, *11* dat schuldeisers beslag leggen op zijn bezit en vreemden roven wat hij moeizaam verwierf.

12 Dat niemand hem trouw blijft, niemand zich ontfermt over zijn kinderen, *13* dat zijn nageslacht voorgoed verdwijnt, hun naam na hun leven wordt uitgewist.

Psalm 140:9. *9* HEER, geef de schurken niet wat zij begeren, doorkruis hun plannen als zij opstaan tegen mij.

Jeremia 10:25a. *25a* Stort uw woede uit over volken die u niet kennen, over naties die uw naam niet aanroepen,

Jeremia 12:3b. *3b* Sleep die boosdoeners weg, voer ze als schapen naar de slachtbank, zonder ze af om ze te laten doden.

Jeremia 17:18. *18* Laat mijn achtervolgers te schande staan – niet mij! Laat hen ten onder gaan – niet mij! Breng onheil over hen, tref hen dodelijk.'

Jeremia 18:21-23. *21* Geef daarom hun kinderen prijs aan de honger, lever ze uit aan het zwaard. Beroof hun vrouwen van hun man en kinderen, laat hun mannen sterven door de pest, hun jongens vallen in de oorlog. *22* Laat gejammert uit hun huizen klinken, omdat u onverhoeds een bende op hen afstuurt. Want zij hebben een kuil gegraven om mij te vangen, zij hebben een strik op mijn pad gezet.

23 HEER, u kent hun moorddadige plannen tegen mij. Dek hun misdaden niet toe, wis hun zonden niet uit. Laat hen voor uw ogen bezwijken, reken met hen af als uw toorn losbreekt.'

Psalm 1:1-6. *1* Gelukkig de mens die niet meegaat met wie kwaad doen, die de weg van zondaars niet betreedt, bij spotters niet aan tafel zit, *2* maar vreugde vindt in de wet van de HEER en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht.

3 Hij zal zijn als een boom, geplant aan stromend water. Op tijd draagt hij vrucht, zijn bladeren verdorren niet. Alles wat hij doet komt tot bloei.

Psalm 5:6b, 13a. *6b* U haat allen die onrecht doen,

13a U zegent de rechtvaardigen, HEER

Psalm 37:28. *28* want de HEER heeft gerechtigheid lief, wie hem trouw zijn, verlaat hij niet. Zij blijven voor eeuwig behouden, maar het nageslacht van zondaars wordt verdelgd.

Spreuken 2:21, 22. *21* want wie rechtschapen zijn, zullen wonen in het land der levenden, wie onberispelijk hun weg gaan, vinden er een vast verblijf.

2 Een arme en een rijke hebben dit gemeen: de HEER heeft hen beiden gemaakt.

Psalm 73:2-20. *Bijbel*

Psalm 139:21-22. *21* Zou ik niet haten wie u haten, HEER, niet verachten wie tegen u opstaan?

22 Ik haat hen, zo fel als ik haten kan, ze zijn mijn vijand geworden.

Psalm 28:4-5. *4* Geef hun wat ze verdienen, vergeld hun naar hun daden, naar het werk van hun handen, laat hen voor hun misdrijven boeten. *5* Voor uw daden, HEER, hebben ze geen oog, noch voor het werk van uw handen. Breek hen af, bouw hen niet meer op.

Psalm 83:1-5, 14-18. *1* Een lied, een psalm van Asaf.

2 God, houd u niet stil, zwijg niet, God, zie niet onbewogen toe,

3 uw vijanden roeren zich, trots heffen uw haters het hoofd.

4 Tegen uw volk smeden zij een complot, ze spannen tegen uw lieveling samen, *5* en zeggen: 'Kom, wij verdelgen dit volk, Israëls naam zal nooit meer worden genoemd.'

14 Mijn God, maak hen tot distelpluis, tot kaf dat verwaait in de wind. *15* Zo snel als vuur het bos verbrandt, als vlammen de bergen verschroeien, *16* laat zo uw storm hen voortjagen, uw wervelwind hen verwarren. *17* Overdek hen met schande, dan zullen zij vragen naar uw naam, HEER. *18* Laat hen beschaamd staan, in verwarring raken en eerloos verloren gaan, voorgoed.

Lucas 4:18-19. *18* 'De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft hij mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, *19* om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'

2 Korintiërs 6:2. *2* God zegt: 'Wanneer de tijd daarvoor gekomen is, luister ik naar je, op de dag van de redding help ik je.' Nu is de tijd daarvoor gekomen, nu is de dag van de redding.

1 Timoteüs 2:1-4. *1* Allereerst vraag ik dat er voor alle mensen gebeden wordt, dat er smeekbeden, voorbeden en dankgebeden voor hen worden uitgesproken. *2* Bid voor alle koningen en gezagsdragers, opdat we rustig en ongestoord kunnen leven, in alle vroomheid en waardigheid. *3* Dat is goed en welgevallig in de ogen van God, onze redder, *4* die wil dat alle mensen worden gered en de waarheid leren kennen.

2 Petrus 3:9. *9* De Heer is niet traag met het nakomen van zijn belofte, zoals sommigen menen; hij heeft alleen maar geduld met u, omdat hij wil dat iedereen tot inkeer komt en niemand verloren gaat.

Romeinen 3:23-26. *23* Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; *24* en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost. *25-26* Hij is door God aangewezen om door zijn dood het middel tot verzoening te zijn voor wie geloofd.

Hiermee bewijst God dat hij rechtvaardig is, want in zijn verdraagzaamheid gaat hij voorbij aan de zonden die in het verleden zijn begaan. Hij wil ons nu, in deze tijd, zijn gerechtigheid bewijzen: hij laat ons zien dat hij rechtvaardig is door iedereen vrij te spreken die in Jezus gelooft.

1 Petrus 2:21-24. *21* Dat is uw roeping; ook Christus heeft geleden, om uw wil, en u daarmee een voorbeeld gegeven. Treed dus in de voetsporen van hem *22* die geen enkele zonde beging en over wiens lippen geen leugen kwam. *23* Hij werd gehoond en hoonde zelf niet, hij leed en dreigde niet, hij liet het oordeel over aan hem die rechtvaardig oordeelt. *24* Hij heeft in zijn lichaam onze zonden het kruishout op gedragen, opdat wij, dood voor de zonde, rechtvaardig zouden leven. Door zijn striemen bent u genezen.

B. Het boek Job

Jesaja 3:10-11. *10* Gelukkig de rechtvaardige, het gaat hem goed, hij zal de vruchten plukken van zijn daden.

11 Wee de goddeloze, hem gaat het slecht, al wat hij doet wordt hem vergolden.

Ezechiël 14:21. *21* Dit zegt God, de HEER: Dit alles geldt des te meer nu ik mijn vier straffen: het zwaard, de honger, de wilde dieren en de pest, op Jeruzalem loslaat om er mens en dier uit te roeien!

Johannes 9:1-3 *1* In het voorbijgaan zag Jezus iemand die al vanaf zijn geboorte blind was. *2* Zijn leerlingen vroegen: 'Rabbi, hoe komt het dat hij blind was toen hij geboren werd? Heeft hij zelf gezondigd of zijn ouders?' *3* 'Hij niet en zijn ouders ook niet,' was het antwoord van Jezus, 'maar Gods werk moet door hem zichtbaar worden.'

C. Het boek Prediker

Prediker 1:2-3. *Lucht en leegte*

2 Lucht en leegte, zegt Prediker, lucht en leegte, alles is leegte.

3 Welk voordeel heeft de mens van alles wat hij heeft verworven, al zijn moeizaam gezwoegen onder de zon?

Prediker 2:1-11. *zie Bijbel*

Psalm 127:1-2 *1* Een pelgrimslied van Salomo.

Als de HEER het huis niet bouwt, vergeefs zwoegen de bouwers; als de HEER de stad niet bewaakt, vergeefs doet de wachter zijn ronde.

2 Vergeefs is het dat je vroeg opstaat, je laat te ruste legt, je aftobt voor wat brood – hij geeft het zijn lieveling in de slaap.

Prediker-gedeelten. *zie Bijbel*

2 Korintiërs 4:18. *18* Wij richten ons niet op de zichtbare dingen maar op de onzichtbare, want de zichtbare dingen zijn tijdelijk, de onzichtbare eeuwig.

2 Korintiërs 5:7 *7* We leven in vertrouwen op God; wat komen gaat is nog niet zichtbaar.

Lucas 6:27-28. *27* Tot jullie die naar mij luisteren zeg ik: heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, *28* zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen.

Romeinen 12:17-21. *17* Vergeld geen kwaad met kwaad, maar probeer voor alle mensen het goede te doen. *18* Stel, voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven. *19* Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn, want er staat geschreven dat de Heer zegt: 'Het is aan mij om wraak te nemen, ik zal vergelden.' *20* Maar 'als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken. Dan stapelt u gloeiende kolen op zijn hoofd'. *21* Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.

Johannes 8:44. *44* Uw vader is de duivel, en u doet maar al te graag wat uw vader wil. Hij is vanaf het begin een moordenaar geweest. Hij hoort niet bij de waarheid, omdat er geen waarheid in hem is. Wanneer hij liegt, spreekt hij zoals hij is: een aartsleugenaar, de vader van de leugen.

Job 1:21. *21* En hij zei: 'Naakt ben ik uit de schoot van mijn moeder gekomen en naakt zal ik in haar schoot terugkeren. De HEER heeft gegeven, de HEER heeft genomen, de naam van de HEER zij geprezen.'

Job 2:10b. *10b* Ondanks alles zondigde Job niet en sprak hij geen onvertogen

Job 38 - 42. *zie Bijbel*

Jesaja 55:8-9. *8* Mijn plannen zijn niet jullie plannen, en jullie wegen zijn niet mijn wegen – spreekt de HEER. *9* Want zo hoog als de hemel is boven de aarde, zo ver gaan mijn wegen jullie wegen te boven, en mijn plannen jullie plannen.

Johannes 10:10 *10* Een dief komt alleen om te roven, te slachten en te vernietigen, maar ik ben gekomen om hun het leven te geven in al zijn volheid.

Psalm 16:8. *8* Steeds houd ik de HEER voor ogen, met hem aan mijn zijde wankel ik niet.

Johannes 10:10. *10* Een dief komt alleen om te roven, te slachten en te vernietigen, maar ik ben gekomen om hun het leven te geven in al zijn volheid.

Psalm 16:8. *8* Steeds houd ik de HEER voor ogen, met hem aan mijn zijde wankel ik niet.

Psalm 36:10. *10* want bij u is de bron van het leven, door uw licht zien wij licht.

Matteüs 25:40. *40* En de koning zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijken van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan."

Romeinen 11:36. *36* Alles is uit hem ontstaan, alles is door hem geschapen, alles heeft in hem zijn doel. Hem komt de eer toe tot in eeuwigheid. Amen.